

קורות חיים

אלכסנדר אוריה בוסקוביץ' (Alexander Uriyah Boskovich) (1907-1964)

מלחין, מחנך, מבקר מוסיקה, הוגה דעות, ואחד מאבות המוסיקה הישראלית הקלאסית.

- 1907- נולד בקלז' (קולוז'וואר), בירת טרנסילבניה.
- 1925-29- השלים את לימודי המוסיקה בפאריס, שם למד פסנתר עם Alfred Cortot, קומפוזיציה עם Paul Dukas ו-Nadia Boulanger, והתמחה במוסיקה מקהלתית ב-Scola Contorum הנועד.
- 1929-38 קלז'. פעילות מגוונת כמלחין, כפסנתרן קונצרטנטי, וכמנצח של האופרה הלאומית ושל התזמורת הסימפונית של גולדמרק (כלל הנגנים היו יהודים), אותה ייסד ב-1936.
- 1936-37 "שרשרת הזהב", סויטה לתזמורת על- פי שבעה שירי עם יהודיים ממזרח אירופה.
- 1938 הגיע ארצה על רקע הזמנת התזמורת הפילהרמונית הישראלית להיות אורח בביצוע הבכורה של יצירתו "שרשרת הזהב", תחת שרביטו של המנצח הדגול Issai Dobrowen. בוסקוביץ' הגיע כאורח, והחליט להשאיר בארץ וליטול חלק פעיל בהתחדשות התרבותית- רוחנית- אמנותית של עמו בארצו העתיקה- חדשה. כחלק מכך, היה בין מפלסי הדרך ונושאי הדגל של "הסגנון המזרחי- תיכוני", מושג וקונספציה שגובשו והוטבעו על ידו.
- 1942 קונצ'רטו לאבוב (פרס אנגל).
- 1943 קונצ'רטו לכינור (פרס הוברמן מטעם התזמורת הפילהרמונית).
- 1944 "פרקי נגינה לבני הנעורים" (יצירה ישראלית ראשונה לתלמידים).
- 1945-6 "סויטה שמית" לפסנתר על כלל נוסחיה ולתזמורת (פרס אנגל).
- במכלול יצירות אלה נחשבים הקונצ'רטו לאבוב וה"סויטה השמית" לעמודי התווך של "הסגנון הים תיכוני" ושל המוסיקה הישראלית בכללה.
- 1945 בוסקוביץ', יחד עם עוד חמישה מוסיקאים (שעלו מהונגריה) מייסדים את האקדמיה והקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה. בהמשך, מהווה בוסקוביץ' את אחד המייסדים של ביה"ס התיכון ע"ש "תלמה ילין". מ-1966 הפכו מוסדות אלה לנפרדים ולעצמאיים. בוסקוביץ' כיהן כסגן- מנהל וכראש המחלקה לקומפוזיציה ותורת המוסיקה. הקים דור של מלחינים ומוסיקאים, אשר התפרסמו בזכות עצמם בארץ ובעולם: פרופ' אריה ורדי, פרופ' יחזקאל בראון, ד"ר חביב תומא, דוד זהבי, פרופ' הרצל שמואלי, פרופ' יהואש הירשברג, ועוד.
- בשנות ה-40 ובתחילת שנות ה-50 כתב מוסיקה ל-11 הצגות של תיאטרון "הבימה", לסרט "בעלות השחר" לפי הזמנתה של מרגוט קלאוזנר, לקבוצת המחול "ענבל", מוסיקה לכוריאוגרפיה של "שמואל הנער" לפי הזמנתה של שרה לוי- תנאי.
- כתב 23 שירים, ביניהם "שיר הנגב", "הורה אגדתי", "דודו", ועוד. תירגם ספר על הרמוניה מאת

פאול הינדמית.

- 1953-56 מאמרים ב"אורלוגין" (עורך: אברהם שלונסקי).
חיבר ספר בשם: "בעיות המוסיקה המקורית בישראל".
- 1956-64 מבקר מוסיקה בעיתון "הארץ".
- 1959-60 "שיר המעלות", פרס ראשון, תחרות מטעם התזמורת הפילהרמונית הישראלית.
- 1960-61 "בת ישראל" - קנטטה לתזמורת, טנור ומקהלה, על פי מילים של חיים נחמן ביאליק, פרס הנרייטה סולד עם חבר שופטים בינלאומי.
- 1963 קונצ'רטו דה קאמרה" - פרס אקו"ם, ביצוע בכורה בכנס בינלאומי "מזרח ומערב".
- 1964 "עדיים" - ביצוע בכורה ב-1965 במסגרת פסטיבל ישראל, לאחר פטירתו.
- 1995 יצא לאור הספר: "א.א. בוסקוביץ' - חייו, יצירתו והגותו", מאת פרופ' הרצל שמואלי ופרופ' יהואש הירשברג, מבכירי המוסיקולוגים בישראל.
- כלל יצירותיו של בוסקוביץ' בוצעו ע"י תזמורות בעלות שם ובניצוח מנצחים דגולים בארץ וברחבי העולם: אוסטרליה, ארה"ב, אירופה, ודרום אמריקה.